

Jubel
christelijke kinderopvang

Gezondheidsbeleid

2024

Bij Jubel geloven we dat een gezonde levensstijl de ontwikkeling en het welzijn van kinderen stimuleert. Ontzettend veel verschillende studies hebben het belang van een gezonde levensstijl aantoonbaar bewezen. Daarom hebben we een doordacht en helder gezondheidsbeleid opgesteld. Dit gezondheidsbeleid bestaat uit de volgende onderdelen:

1. Voeding
2. Hygiëne
3. Bewegen
4. Natuur
5. Sociaal-emotionele ontwikkeling
6. Seksuele ontwikkeling
7. Mediaopvoeding

Ons gezondheidsbeleid kent een theoretische onderbouwing. In hoofdlijnen hebben we ons laten adviseren door het Voedingscentrum, de Gezonde Kinderopvang-organisatie en het JGZ.

Inhoud

1. Voeding.....	5
Eetmomenten	5
Allergieën	5
Traktaties	5
Personeel	5
Voedingsaanbod voor kinderen tot 1 jaar	6
Voedingsaanbod voor kinderen vanaf 1 jaar oud	7
2. Hygiëne	8
Infectieziekten	8
Voedselveiligheid.....	8
Zuigelingenvoeding.....	8
Borstvoeding.....	8
Flesvoeding	9
Reinigen van flessen en fopspenen.....	9
Persoonlijke hygiëne	9
Hoesten en niezen	10
Hygiënenormen tijdens het verschonen.....	10
Toiletgebruik.....	10
Schoonmaken en desinfecteren.....	10
Geneesmiddelenverstrekking en medisch handelen	11
Gebruik thermometer	11
Huid en wondverzorging	11
Hygiëne in speel en zwemgelegenheden.....	12
Zandwatertafels.....	12
Buitenzwembadje	12
Dierenplaagbeheersing.....	12
Wespen en bijen	12
Omgang met dieren	13
3. Bewegen	14
De groepsruimte	14

Het materiaal	14
Mogelijkheden benutten	14
Buiten spelen	15
Bewegen en taal	15
4. Natuur	16
Buiten spelen	16
Uitstapjes	16
Moes tuinieren	16
5. Sociaal- emotionele ontwikkeling	17
6. Seksuele ontwikkeling en opvoeding	18
Visie	18
Lichamelijk contact	18
Benoemen	18
Vier- ogenprincipe	18
Verschonen	18
Toiletgebruik	19
De preventie van seksueel overschrijdend gedrag	19
7. Mediaopvoeding	20

1. Voeding

Het Voedingscentrum hanteert de richtlijnen van de Schijf van Vijf. Producten uit de verschillende vakken van de Schijf van Vijf zijn volgens wetenschappelijke inzichten goed voor je lichaam. De aanbevolen hoeveelheden zijn per leeftijd en per geslacht verschillend. Daarnaast adviseert het Voedingscentrum om binnen de verschillende vakken te variëren.

De producten buiten de Schijf van Vijf verschillen sterk van elkaar. Er zijn daarom twee categorieën bedacht: dagkeuze en weekkeuze:

- Een dagkeuze is iets kleins: een koekje, wat vleeswaren of jam op brood of een handje chips.
- Een weekkeuze is wat groter: een croissant, een pakje limonade, een zakje chips, een witte boterham of chocopasta op brood.

Bij Jubel bieden we dagelijks een dagkeuze aan. Weekkeuzes bieden we niet aan.

Producten

Bij Jubel bieden we naast onze wekelijkse boodschappen graag lokale producten uit deze regio aan. Dit is gunstig voor het milieu omdat deze producten een kleinere afstand af hoeven te leggen om bij ons te komen. Daarnaast steunen we hiermee de kleine ondernemer. Zo ontvangen we o.a. onze groenten, het fruit en de eieren van lokale boer en komt het volkorenbrood vers van de bakker. De producten uit de supermarkt zijn bewust gekozen. We kijken hierbij naar het product en de etiketten.

Eetmomenten

Wij hanteren vaste eettijden. Dit zorgt voor structuur en voorspelbaarheid. We eten samen aan tafel, zowel tussen de middag als bij tussendoortjes. Dit zorgt voor rust en gezelligheid. De pedagogisch medewerkers geven het goede voorbeeld: ze eten samen met de kinderen en begeleiden hen in de gewoontes en vaardigheden. De pedagogisch medewerkers bepalen *wanneer* het kind eet, het kind bepaalt zelf *wat* het eet en *hoeveel* het eet (binnen de perken van ons voedingsbeleid). Wij dringen geen eten op.

Allergieën

Wij houden vanzelfsprekend rekening met allergieën van kinderen. Er is ook ruimte om individuele afspraken te maken wanneer het nodig is om af te wijken van het voedingsbeleid, bijvoorbeeld bij een dieet of een bepaalde geloofsovertuiging. Deze afspraken leggen we schriftelijk vast.

Traktaties

Een verjaardag betekent feest! Vaak gaat dit gepaard met een traktatie. Wanneer er bij Jubel getrakteerd, wordt adviseren wij een zo gezond mogelijke traktatie. Een kleine, goedkope niet-eetbare traktatie is ook mogelijk. Voor traktatie-ideeën kun je kijken op de website

www.voedingscentrum.nl/trakteren

Incidenteel zullen wij snoep of snacks aanbieden. Dit passend bij een thema. Wij proberen de hoeveelheid suiker, zout en verzadigd vet zoveel mogelijk te beperken.

Personeel

Omdat we een 'gezond-kinderopvangbeleid' hanteren, verwachten we dat alle pedagogisch medewerkers hierin een voorbeeld zullen zijn voor de kinderen. Dit houdt in dat de pedagogisch medewerkers met de kinderen mee-eten. Natuurlijk kunnen we niets verplichten en is eenieder vrij te eten wat zij wil. Wij vragen hen dan wel dit in hun eigen pauze te doen.

Bij Jubel zullen er naast de producten die de kinderen eten ook een aantal producten voor de medewerkers zijn.

Dit zijn: kaas, eierkoeken, Snack a jacks, Cup a soup. Onze groepshulp maakt wekelijks iets klaar voor tijdens de lunch. Dit varieert van een pan soep tot een hartig pastetje of een wrap. Wanneer er 's avonds een training of teamvergadering is, zorgt de groepshulp voor een warme maaltijd voor het personeel dat die dag is ingeroosterd.

Als er behoefte is in een ander tussendoortje kan deze van thuis worden meegenomen.

Voedingsaanbod voor kinderen tot 1 jaar

Baby's hebben een eigen voedingsschema. Wij proberen zoveel mogelijk mee te gaan in het schema van thuis. We hanteren de volgende aandachtspunten:

- Tijdens de intake is besproken of het kind borstvoeding of flesvoeding krijgt.
- Alle baby's moeten uit een fles kunnen drinken.
- Afgekolfde borstvoeding wordt gekoeld of ingevroren meegegeven, voorzien van een sticker met naam en datum.
- Er mag geen klaargemaakte flesvoeding meegegeven worden. Het poeder wordt in een voedingstorentje aangeleverd.
- Van 6 tot 12 maanden krijgt een kind opvolgmelk. Het krijgt nog geen gewone melk, omdat daar te weinig ijzer en goede vetten in zitten en te veel eiwit.
- Kinderen ouder dan 6 maanden kunnen ook water of thee aangeboden krijgen. De thee is altijd voldoende afgekoeld en niet te sterk.
- We bieden naast water en thee af en toe magere yoghurt drank of aangelengd puur fruitsap aan.
- Bij voorkeur gaat het kind vanaf ongeveer 8 maanden oefenen met het drinken uit een beker.

Eten

- Het geven van eerste hapjes gaat altijd in overleg met de ouder. Volgens de richtlijnen Voeding en eetgedrag voor de Jeugdgezondheidszorg kan er gestart worden met 'oefenhapjes' tussen de 4 en de 6 maanden.
- In overleg met de ouder bouwen we vanaf 6 maanden de hoeveelheid vaste voeding langzaam op.
- We laten kinderen wennen aan verschillende structuren en smaken in de vorm van geprakte en gepureerde groente en fruit. In eerste instantie één soort per keer en daarna gemengd.
- De zachte smaken zijn het best om mee te beginnen. Voor fruit is dat bijvoorbeeld peer, appel, banaan, meloen en perzik. Voor groente is dat bijvoorbeeld wortel, bloemkool, tomaat, courgette of broccoli.
- Wanneer een baby toe is aan een eerste broodje, geven we bruin volkorenbrood, besmeerd met een beetje zachte halvarine. Beleg is in eerste instantie niet nodig.

Voedingsaanbod voor kinderen vanaf 1 jaar oud

Hoeveelheden

Het voedingscentrum heeft een richtlijn opgesteld voor de benodigde hoeveelheden voor kinderen van 1 tot 3 jaar. Dit betreft gemiddelden. De pedagogisch medewerkers kijken altijd naar de behoeftes van het kind en stemmen af met de ouders.

	1-3 jaar
Gram groente	50-100
Porties fruit	1,5
Bruine of volkoren boterhammen	2-3
Gram notenpasta zonder suiker en zout	15
Porties zuivel	2
Gram kaas	-
Gram smeer- en bereidingsvetten	30
Liter vocht	1

Bij Jubel bieden wij aan;

- (Seizoens) fruit; appel, peer, banaan, druiven, aardbeien, mandarijn, meloen, kiwi
- Volkorenbrood met halvarine, kipfilet, zuivelspread, hüttenkäse, humus, gekookt ei, rauwkost (komkommer, tomaat)
Daarna een boterham met pindakaas, appelstroop, jam of sandwichspread
- Tussendoortjes zoals; een volkoren cracker, rijstwafel, soepstengel, volkorenbiscuit, rozijnen
- Groenten zoals; komkommer, paprika, tomaat, wortel, gekookt ei, sperziebonen
- Kruidenthee (bijv. rooibos en kamille), water, melk (eenmaal per dag vruchtensiroop, cool bear.)

Dit **voedingsschema** ziet er als volgt uit;

Tussendoortje

9.30 uur:

(Seizoens) fruit; appel, peer, banaan, druiven, aardbeien, mandarijn, meloen, kiwi
Water of vruchtensiroop (Cool bear)

Lunch

11.30 uur:

Volkorenbrood (max. drie sneeën brood per kind) met halvarine, kipfilet, zuivelspread, hüttenkäse, humus rauwkost (komkommer, tomaat)
Daarna ook keuze uit pindakaas, appelstroop, jam, sandwichspread
Melk

Tussendoortje

14.30 uur:

Tussendoortje zoals; een volkoren cracker, rijstwafel, soepstengel, volkorenbiscuit, rozijnen
Kruidenthee (bijv. rooibos of kamille)

Tussendoortje

16.30 uur:

Groenten zoals; komkommer, paprika, tomaat wortel (in reepjes), gekookt ei
Water

2. Hygiëne

Het afweersysteem van kinderen is volop in ontwikkeling. Via andere kinderen en/of doordat de kinderen materialen en toiletten gezamenlijk gebruiken, komen ze vaker in contact met allerlei ziekteverwekkers. Kinderen hebben daar nog weinig weerstand tegen opgebouwd en zijn daarom een kwetsbare groep.

Hygiënemaatregelen zijn noodzakelijk om (onnodige) overdracht van ziektekiemen tegen te gaan en schadelijke gevolgen tot een minimum te beperken. Infecties verspreiden zich ook wanneer er nog geen ziekteverschijnselen zichtbaar zijn. Door bij Jubel aandacht te besteden aan hygiëne verkleinen we de risico's op ziektes.

Infectieziekten

Infectieziekten zijn ziekten die veroorzaakt worden door verschillende soorten bacteriën, virussen, parasieten of schimmels. Al deze infectieziekten noemen we ziekteverwekkers. Ziekteverwekkers verspreiden zich op de volgende manieren:

- Via de handen.
- Via lichaamsvloeistoffen (bloed, urine, speeksel, braaksel, ontlasting, enzovoorts).
- Via de lucht (via druppels door hoesten, huidschilfers of stof).
- Via voorwerpen (speelgoed of spenen).
- Via voedsel en water.
- Via dieren (huisdieren en insecten).

We beperken de verspreiding van deze ziekteverwekkers door een goede hygiëne. Een hygiënische omgeving is belangrijk voor de kinderen, daarom hanteren we de volgende basisregels:

- Breng wat vuil is niet in contact met wat schoon is, en andersom.
- Maak schoon wat vuil is of gooi het weg.
- Je kunt niet altijd aan de buitenkant beoordelen of iets vuil of schoon is.
- Alles begint en eindigt met handhygiëne.

Voedselveiligheid

Kinderen kunnen ziek worden van eten dat besmet is met ziekteverwekkers. In de 'Warenwet Hygiëne van Levensmiddelen' staat dat iedereen die eten verstrekt aan 'derden' maatregelen moet nemen om de kans te verkleinen dat iemand ziek wordt van het eten. Deze maatregelen noemen we ook wel een voedselveiligheidssysteem of Hygiënecode.

Zuigelingenvoeding

Alle zuigelingenvoeding wordt bereid op een schone plek die strikt gescheiden is van de verschoonplek. Uit een kraan die gebruikt wordt voor handen wassen en het verschoneren van kinderen mag geen water getapt worden.

Voor het bereiden van zuigelingenvoeding worden de handen altijd gewassen. We gebruiken koud kraanwater dat in de magnetron op de juiste temperatuur wordt bereid. Hierna wordt pas de melkpoeder toegevoegd.

Borstvoeding

Borstvoeding is de beste voeding voor een baby. Voor de hygiëne en veiligheid van borstvoeding gelden de volgende regels:

- Borstvoeding dient gekoeld meegegeven te worden in schone kunststof bakjes, flesjes of speciale bewaarzakjes. Voorzien van naam en datum.

- Wij bewaren de borstvoeding achterin de koelkast met een lage temperatuur.
- De meegegeven borstvoeding dient de dag van aanleveren gegeven te worden.
- Borstvoeding kan tot 6 maanden bewaard worden in de vriezer. Ook deze is voorzien van naam en datum.
- Bevroren borstvoeding wordt ontdooid in de koelkast. Wanneer dit op korte termijn gebruikt wordt dient het ontdooid te worden in lauwwarm water.
- Ontdooid borstvoeding wordt binnen 24 uur gegeven.
- De borstvoeding wordt opgewarmd tot ongeveer 35 graden. Boven de 50 graden gaan er beschermde stoffen verloren.
- Borstvoeding wordt niet opnieuw opgewarmd of ingevroren. Restjes borstvoeding worden weggegooid.
- De fles en speen zijn kindgebonden.

Flesvoeding

Bij Jubel is het niet toegestaan aangemaakte flesvoeding mee te geven omdat het te lang buiten de koeling geweest kan zijn.

Voor de hygiëne en veiligheid van flesvoeding gelden de volgende normen:

- We accepteren alleen flesvoeding in poedervorm, in afgemeten hoeveelheden.
- Bewaar de flesvoeding in poedervorm op een droge en koele plek.
- Het koude getapte water van de flesvoeding wordt op temperatuur gebracht tot 50 graden in de magnetron. Vervolgens wordt de poeder aan het water toegevoegd.
- Aangemaakte flesvoeding mag maximaal 1 uur buiten de koelkast bewaard blijven en wordt daarna weggegooid.
- De fles en speen zijn kind gebonden.

Reinigen van flessen en fopspeen

- De flessen, spenen en fopspeen dienen schoon meegegeven te worden.
- Ouders zijn verantwoordelijk voor het thuis uitkoken van de flessen, spenen en fopspeen.
- Alle flessen en spenen worden direct na gebruik omgespoeld met koud water om de bacteriegroei te stoppen.
- Alle onderdelen van de fles worden losgemaakt en schoongemaakt met afwasmiddel en een flessenborstel. Na het schoonmaken wordt het nagespoeld en afgedroogd.
- Fopspeen worden voor gebruik gecontroleerd op vuil en/of beschadigingen. Ze worden schoongemaakt wanneer deze vervuild zijn.

Persoonlijke hygiëne

Via de handen worden de meeste ziekte overgebracht en verspreid. Het is daarom belangrijk dat de pedagogisch medewerkers en kinderen hun handen goed schoonhouden door ze te wassen met water en zeep. Onze pedagogisch medewerkers hebben een voorbeeldfunctie en leren de kinderen hun handen te wassen.

De volgende hygiëne normen gelden hiervoor:

Was handen voor:

- Het bereiden of aanraken van het eten en flesvoeding.
- Het eten of helpen bij het eten.
- Het verzorgen van een wond.
- Het aanbrengen van crème of zalf.

Was handen na:

- Het bezoek aan het toilet.
- Het verschonen van een luier.

- Het afvegen van de billen van een kind.
- Het contact met lichaamsvocht zoals speeksel, braaksel, ontlasting, wondvocht of bloed.
- Het verzorgen van een wond.
- Bij zichtbaar of voelbaar vuile handen.
- Het hoesten, niezen of het snuiten van de neus (ook bij gebruik van een zakdoek).
- Het buitenspelen.
- Het contact met vuil textiel, afval of de afvalbak.
- Het schoonmaken.
- Het uittrekken van handschoenen.

Hoesten en niezen

Door te hoesten en niezen, kunnen ziekteverwekkers zich verspreiden via de lucht. Door te hoesten of niezen in de handen, kunnen de ziekteverwekkers zich verder verspreiden via de handen. Een goede hoest of nies hygiëne voorkomt dat ziekteverwekkers zich verder kunnen verspreiden. Daarom wordt bij Jubel geleerd dat er wordt gehoest of geniest in de elleboog.

Hygiënenormen tijdens het verschonen

- Bij het verschoonmeubel is een kraan met zeep en papieren handdoeken.
- Het verschoonmeubel is gescheiden van de voedselbereidingsplek.
- We verschonen kinderen op een verschoonkussen van glad en afwasbaar materiaal dat met water en allesreiniger schoon te maken is.
- Billendoekjes e.d. zijn niet geschikt om het verschoonkussen schoon te maken.
- Het verschoonkussen wordt direct vervangen als het beschadigd is.
- Het kussen wordt schoongemaakt bij zichtbare vervuiling en/of en na elke verschoning met allesreiniger/alcohol en papieren doeken.
- De gebruikte luier wordt direct na het verschonen in een luieremmer gegooid.

Toiletgebruik

Ook op handen en sanitair kan urine en ontlasting komen na een toiletbezoek. Vuile handen kunnen ziekteverwekkers op verschillende oppervlakten verspreiden. Denk hierbij aan de spoelknop, de kraan, de handdoekhouder, de lichtschaakelaar of de deurkruk.

Hygiënenormen tijdens het toiletgebruik:

- We houden ons aan de instructies voor het handen wassen.
- Potjes worden gereinigd met water en allesreiniger. We gebruiken hiervoor een aparte borstel. We bergen het potje vervolgens droog op.
- We hebben een wastafel met stromend water, een zeepdispenser en papieren handdoeken of een stoffen handdoek en vervangen deze minimaal ieder dagdeel.
- Er zijn toiletten en wasbakken op kind hoogte en/of opstapmogelijkheden zoals een trapje en een wc-brilverkleiner.

Schoonmaken en desinfecteren

Hygiënenormen groep:

- We maken schoon van 'schoon' naar 'vuil' en van 'hoog' naar 'laag'.
- Meubels en voorwerpen maken we schoon met een allesreiniger.
- We gebruiken schoonmaakmiddelen volgens de instructie op de verpakking.
- Zichtbaar vies sop wordt direct ververst.
- Schoonmaakmaterialen worden na gebruik schoongemaakt.
- De vloer wordt schoongemaakt met een schone dweil.
- Er wordt gebruik gemaakt van schone doeken, wissers, en wegwerp sponzen.
- Doeken worden op 60°C gewassen en aan de lucht gedroogd.

- De afvalcontainers worden minimaal 1x per dag geleegd. De zakken worden goed gesloten en bewaard in een afgesloten container.
- Alle schoonmaakmiddelen worden bewaard op plekken waar de kinderen niet bij kunnen.
- Alle schoonmaakproducten zijn voorzien van etiketten.

Hygiënenormen verschoonkussen:

- Voor het reinigen van het verschoonkussen gebruiken we allesreiniger gemengd met water in een plantenspuit.
- Er wordt alleen gedesinfecteerd wanneer er eerst is schoongemaakt. Desinfecterende middelen werken onvoldoende als iets nog vuil is.
- Wat gedesinfecteerd is wordt goed gedroogd aan de lucht.
- Tijdens het desinfecteren worden altijd handschoenen gedragen. De handen worden na afloop met water en zeep gewassen.

Geneesmiddelenverstrekking en medisch handelen

Hier beschrijven we de hygiëne en veiligheidsnormen voor het toedienen van medicijnen, medisch handelen, huid en wondverzorging en het omgaan met bloed en bijtincidenten.

We gebruiken een schriftelijk medicatieformulier waarin met de ouders het volgende is afgesproken:

- Om welk medicijn het gaat.
- Het gebruik en dosering van het medicijn.
- Wanneer en hoe vaak het toegediend moet worden.
- Hoe lang het medicijn bewaard kan worden en hoe (volgens verpakking).
- We nemen alleen medicijnen aan in de originele verpakking.
- Ouders dienen een nieuw medicijn altijd eerst thuis te gebruiken.
- De bijsluiters worden van tevoren gelezen zodat er duidelijk is wat de bijwerkingen kunnen zijn.
- We noteren hoe en hoe vaak het medicijn moet worden gegeven.
- Er wordt in Bitcare bijgehouden wanneer het kind de medicatie heeft gehad.
- De houdbaarheidsdatum wordt van tevoren altijd gecontroleerd.
- Het medicijn wordt bewaard zoals beschreven op de verpakking.

Gebruik thermometer

- We gebruiken een rectale thermometer of infrarood thermometer.
- Bij een rectale thermometer wordt gebruik gemaakt van thermometerhoesjes.
- De thermometer wordt na elk gebruik schoongemaakt met water en zeep.
- Na het gebruik wordt de thermometer schoongemaakt en gedesinfecteerd met alcohol.

Huid en wondverzorging

- We wassen onze handen voor en na de wond of huidverzorging.
- De wond wordt schoongespoeld met lauw water.
- Pus of wondvocht wordt gedept met een steriel gaasje.
- De wond wordt afgedekt met een pleister.

Bijt- of krabwond (of snijwond)

- Laat het wondje goed doorbloeden.
- De wond wordt gespoeld met water.
- De wond wordt gedesinfecteerd met goedgekeurd wond-desinfectiemiddel.
- Vervolgens wordt de wond afgedekt met een pleister of steriel verbandmateriaal.
- De handen worden gewassen met water en zeep.
- Direct daarna worden de huisarts en ouders gebeld voor het halen van een tetanusprik.

Hygiëne in speel en zwemgelegenheden

In de zandbakken kan vuil liggen van etensresten, bladeren, bouwafval, glas of straatvuil. Etensresten kunnen dieren aantrekken die de zandbak vervuilen met ontlasting, waarmee de kinderen in aanraking kunnen komen. Wanneer het zand vervuild is met uitwerpselen van honden en katten kunnen deze uitwerpselen spoelwormen bevatten. De eitjes van deze wormen kunnen via de ontlasting in het zand terechtkomen. Voor de hygiëne van het kind tijdens het spelen in een zandbak gelden bij Jubel de volgende normen:

- Bedek de zandbak met een vocht doorlatende dekking.
- Controleer het zand op vuil voor het spelen en maak zo nodig schoon.
- Schep uitwerpselen van honden en katten met ruim zand eromheen uit.
- Verschoon het zand wanneer er uitwerpselen van honden of katten in liggen, die er mogelijk langer dan drie weken in hebben gelegen.
- Laat kinderen niet eten of drinken in de zandbak.
- Veeg het zand goed af van de kleding.
- Was de handen van de kinderen na het spelen in de zandbak.

Zandwatertafels

- Vernieuw het zand minimaal vier keer per jaar.
- Houd de omgeving van de zandwatertafel schoon.
- Laat de kinderen niet eten of drinken bij de zandwatertafel.
- Was de handen van de kinderen na het spelen.

Buitenzwembadje

- Controleer of het bad schoon is voordat u dit vult met water.
- Vul het bad elke dag met drinkwater.
- Ververs het water direct zodra het zichtbaar vervuild is.
- Gebruik alleen speelgoed wat tegen water kan zoals kunststof of roestvrijstaal.
- Maak badspeelgoed schoon na gebruik.
- Zorg ervoor dat er geen dieren in het water kunnen komen.
- Maak het zwembadje schoon na ieder gebruik.

Dierenplaagbeheersing

Ratten, muizen en duiven zijn voorbeelden van dieren die niet alleen overlast en schade geven, maar ook infectieziekten kunnen overdragen. Om onze medewerkers en kinderen hiertegen te beschermen, is een goede dierplaagbeheersing nodig. Hierbij moet de beheersing zich in de eerste plaats richten op het voorkómen van ongewenste dieren door wering, en pas in de tweede plaats op bestrijding.

Hygiënenormen:

- We weren ongewenste dieren op onze locaties.
- We gebruiken zelf geen bestrijdingsmiddelen, maar schakelen bij overlast een deskundige dierplaagbeheerser in.

Wespen en bijen

Wespen en bijen veroorzaken nare steken. Ze worden aangetrokken door zoete geuren. Er wordt direct met 112 gebeld als er een heftige reactie ontstaat na een steek, zoals: bewusteloosheid, allergie, of benauwdheid. Om dit te voorkomen of om snel te handelen gelden bij ons de volgende normen:

- We laten kinderen buiten geen voedsel eten of drinken wat wespen en/of bijen aantrekt.

- Plakkerige handen en monden worden schoongemaakt voor het naar buiten gaan.

Omgang met dieren

Kinderen komen alleen in contact met dieren wanneer er een bezoek wordt gebracht aan bijvoorbeeld een kinderboerderij. Kinderen kunnen via direct contact besmet raken met ziekteverwekkers of gezondheidsklachten krijgen door allergenen die van de dieren afkomen zoals huidschilfers. Voor een veilige en hygiënische omgang met dieren gelden bij Jubel de volgende hygiënenormen:

- Kinderen mogen alleen de dieren benaderen of bezoeken onder begeleiding van een pedagogisch medewerker
- Wanneer er een bezoek aan dieren wordt gebracht, is de pedagogisch medewerker er alert op dat een kind goed met de dieren omgaat
- Er wordt geen speelgoed meegenomen bij het bezoek aan de dieren
- Er wordt niet gegeten of gedronken bij de dieren
- Als een dier ziek is, wordt het niet bezocht
- Als dieren gevoerd worden door een kind, gebeurt dit alleen samen met een pedagogisch medewerker, waarbij deze op let dat dit voorzichtig gebeurt
- Indien een kind allergisch is en dit bekend is, is het toenaderen van dieren uiteraard uitgesloten
- Wanneer een kind een allergische reactie krijgt omdat de allergie nieuw is of niet bekend was, zal hiervoor medisch gehandeld worden en worden hierover ook direct de ouders ingelicht
- De pedagogisch medewerker ziet er op toe dat kinderen en zij zelf, na contact met dieren hun handen wassen
- Pedagogisch medewerkers zijn alert op het voorkomen dat kinderen door een dier gebeten of gekrabd worden
- Indien een kind toch gebeten wordt, wordt er direct EHBO toegepast. Er zal gehandeld worden volgens het protocol en er wordt zonedig direct contact gezocht met de ouders/verzorgers en/of huisarts

3. Bewegen

Kinderen ontdekken de wereld door te bewegen. Daarom krijgen ze bij ons de kans om vrij te bewegen en te ontdekken met alle zintuigen. Ze leren door spelen, doen, uitproberen, kijken, imiteren, meedoen en aanwijzingen krijgen. Samen met de mensen om hen heen bouwen ze aan hun eigen wereldbeeld. We zorgen bij Jubel voor een veilige en uitdagende omgeving. Het is wonderlijk om te zien dat dan de motorische en zintuiglijke ontwikkeling bijna vanzelf gaat. Het kind wijst zelf de weg.

0 - 1,5 jaar oud

Actief zijn is voor baby's en dreumesen tot anderhalf jaar de manier om de wereld te ontdekken en zich verder te ontwikkelen. Spelen, dus bewegen is de natuurlijke manier van kinderen om te leren. Kinderen van deze leeftijd kunnen nog geen opdrachten uitvoeren en niet op hun beurt wachten. Daarom hebben we op alle groepen de ruimte zo ingericht dat er ruimte is voor vrij spel. Vrij spel is spel zonder opdrachten en zonder dat een kind op zijn beurt hoeft te wachten. Bij vrij spel bepaalt een kind zelf hoe, waarmee, hoe lang en op welke manier het met iets speelt. Zo ontdekken ze wat ze met materiaal kunnen doen. Bij vrij spel zijn kinderen zelfstandig bezig. Ieder kind speelt op zijn of haar eigen niveau. Als pedagogisch medewerker zijn we in de buurt om te helpen. We zorgen voor een uitdagende omgeving en verschillend materiaal. Weer of geen weer, we gaan zo mogelijk elke dag even lekker samen naar buiten.

De groepsruimte

Alle kinderen moeten goed kunnen bewegen. Onze groepsruimtes zijn hiervoor gemaakt en hierop ingedeeld. Een deel van de ruimte is afgebakend voor de allerkleinsten. We letten op de veiligheid van zowel kinderen die tijgeren, kruipen en al lopen. We zorgen ervoor dat baby's de ruimte hebben om te bewegen. Dat kan het beste door ze vrij op de grond te laten spelen en bewegen. Wanneer er niet voldoende overzicht is om met alle kinderen tegelijk te spelen, kiezen we voor activiteiten en vrij spel met kleine groepjes en wisselen deze af.

Het materiaal

We hebben bij Jubel gekozen voor kleurrijk en eenvoudig materiaal. We dagen de kinderen uit om te bewegen door het regelmatig aanbieden van ander materiaal, het doen van beweegactiviteiten en het buitenspelen. We bieden ontwikkelingsmateriaal aan voor alle verschillende leeftijden. Kinderen die kruipen, schuiven, tijgeren of lopen ontdekken zo elke keer weer iets nieuws. Er is altijd voldoende materiaal aanwezig zodat ieder kind ergens mee kan spelen.

Mogelijkheden benutten

Alle communicatie en beweegmomenten met de kinderen worden benut. De momenten dat je bezig bent met een baby, bijvoorbeeld bij het eten geven, aankleden, of uit bed halen zien we als een beweegmoment. Als het kind al dingen zelf kan, stimuleren we bijvoorbeeld het kind zelfstandig de commode op te klimmen of zelf de kleding aan te trekken. Dit te allen tijde onder toezicht van een medewerker. We maken het extra leuk door zelf mee te bewegen of samen te zingen.

1,5 – 4 jaar oud

Kinderen tussen de anderhalf en vier jaar laten we door vrij en geleid spel lekker bewegen. Vrij spel zorgt ervoor dat kinderen materiaal leren kennen en de mogelijkheden van dat materiaal ontdekken. Daarmee spelen ze ieder op hun eigen niveau. Elke dag wordt geleid spel aangeboden d.m.v. activiteiten die gebonden zijn aan onze thema's. We laten de kinderen kiezen of ze mee willen doen. Hoe meer uitnodigend het spel wordt aangeboden, hoe eerder de kinderen geprikkeld zullen worden om mee te doen.

Alle medewerkers hebben een actieve rol. We zorgen ervoor dat de kinderen kunnen bewegen. Daardoor leren ze en ontwikkelen ze zich op motorisch en zintuigelijk niveau. De hele dag door zien we kansen voor spelletjes en daarmee voor leren. Alle spontane contacten worden daarvoor benut. We zijn ons bewust van de verschillende interactievaardigheden. Sensitieve responsiviteit is hierbij belangrijk. We zijn gevoelig voor de signalen die het kind geeft en reageren hierop. Elk kind is onze aandacht waard. En omdat elk kind anders is kijken we naar wat het nodig heeft op het gebied van spelen en bewegen. We spelen altijd in op de behoeften van het kind.

Buiten spelen

Buiten spelen is fijn en goed voor kinderen. Ook als het wat frisser is. Kinderen die veel buiten spelen hebben een betere weerstand en zijn minder vaak ziek. We streven ernaar elke dag met de kinderen buiten te spelen. Weer of geen weer. Het kan voorkomen dat er bij veel regen of storm besloten wordt om een keer binnen te blijven. De pedagogisch medewerkers bieden de kinderen dan binnen de nodige beweegactiviteiten aan.

Buiten ervaren de kinderen ook de jaargetijden. Elk jaargetijde biedt nieuwe mogelijkheden om te spelen en te bewegen. In de zomer spelen met water, in de herfst met bladeren, in de winter met sneeuw en soms met ijs. Buiten spelen kan op veel plekken. Op het plein, in de speeltuintjes in de buurt, of in het bos. Elke plek biedt andere beweegmogelijkheden.

Bewegen en taal

Bewegen is voor veel soorten ontwikkelingen belangrijk.

Terwijl de kinderen bewegen leren ze begrippen die te maken hebben met plaats. Tijdens het bewegen spelen we hierop in. Kinderen leren taal door een begrip te koppelen aan een beweging terwijl ze ervaren en ontdekken. Kinderen spelen op veel verschillende manieren met taal tijdens het bewegen. Kinderen leren door te bewegen.

Als kinderen bewegen terwijl ze praten gaat het leren van taal makkelijker. Ze maken zich woorden bewegend eigen. Door praten en bewegen tegelijk leren kinderen woorden als onder, boven, achter, tussen of boven. Door te vertellen wat we doen, leren kinderen spelenderwijs wat woorden betekenen. Voorbeeld: door op een bank te stappen leren ze wat 'op' is. Door in een hoepel te stappen leren ze wat 'in' is.

4. Natuur

Een groene omgeving is goed voor de motoriek, het ruimtelijk inzicht en de sociaal- emotionele ontwikkeling van kinderen. Kinderen ervaren de natuurlijke omgeving zowel fysiek, zintuigelijk en gevoelsmatig. Bij Jubel leren de kinderen spelenderwijs hoe de wereld in elkaar zit.

Buiten spelen

We spelen bij Jubel zoveel mogelijk buiten, zo mogelijk minstens één keer per dag. Kinderen ervaren hierdoor de wisseling van de seizoenen, de verandering in het weer en de frisse lucht. Samen kijken we met bewondering naar de natuur en haar schoonheid. Wat heeft God dit mooi gemaakt, wij mogen hiervan genieten! We stampen in de plassen, gaan op zoek naar kleine beestjes, zoeken blaadjes en spelen in de sneeuw. Samen zien, voelen, ruiken en beleven we de natuur. Wij helpen en leren kinderen graag bewust te worden van de natuur en zorg te dragen voor de schepping. Tijdens het buiten spelen maken we gebruik van verschillende spel- en speelmaterialen zoals een zandbak, fietsjes, ballen en buitenspellen. Kinderen kunnen zich buiten uitleven in grote bewegingen waarbij het de grove motoriek gebruikt: rennen, klimmen, klauteren en fietsen. Ieder kind wordt uitgedaagd zijn of haar mogelijkheden en grenzen te ontdekken. Als de zon feller begint te schijnen, smeren wij de kinderen in met een verantwoorde zonbeschermer factor 30. Een verantwoorde zonbeschermer is volgens ons een zonbeschermer zonder parfum en chemische filters. Als de temperaturen hoog oplopen, werken wij volgens ons hitteprotocol. Hierin staat onder andere dat we tussen 11.00 uur en 15.00 uur niet buiten zijn, extra drinkmomenten inlassen en kinderen extra insmeren.

Uitstapjes

We trekken er regelmatig op uit. Op deze manier wordt de wereld van kinderen vergroot, ervaren kinderen nieuwe situaties en wordt hun ontwikkeling geprikkeld. Vaak kunnen we een uitstapje koppelen aan het thema waarmee we op dat moment werken. We maken een wandeling naar een speeltuintje of een parkje in de buurt. Onderweg valt er genoeg te zien en te praten. Tijdens uitstapjes gelden de veiligheidsvoorwaarden die omschreven zijn in ons vervoersbeleid.

Moestuiniere

Bij Jubel hebben we op elke locatie een moestuinbak en verschillende soorten moestuin planten. We betrekken de kinderen bij het planten en onderhouden van de moestuin met verschillende moestuin attributen. Zo leren we de kinderen waar het voedsel vandaan komt om dit vervolgens samen te wassen, snijden en opeten.

5. Sociaal- emotionele ontwikkeling

Ouders en Jubel zijn partners in opvoeding. In samenwerking met ouders worden kinderen begeleid in hun ontwikkeling. Ouders zijn en blijven de eerstverantwoordelijke voor hun kind; zij hebben de opvoedingsverantwoordelijkheid (Jubel biedt iets extra's naast de gezinsopvoeding). Onze visie op de zorg en begeleiding van kinderen wordt zoveel mogelijk ontleend aan de principes die de Bijbel ons meegeeft.

Een kind kan zich pas ontwikkelen als het zich veilig genoeg voelt. Daarom heeft het bieden van emotionele veiligheid de hoogste prioriteit.

Wij bieden deze veiligheid door:

- Ieder kind individuele aandacht te geven
- Voorspelbaarheid te bieden
- Consistent in ons handelen te zijn
- Structuur te bieden en grenzen aan te geven
- Ieder kind te benaderen als een uniek individu

We vinden het belangrijk dat ieder kind zich gehoord en gezien voelt bij Jubel. Ieder kind is uniek en ontwikkelt op zijn eigen manier en tempo. Dat is oké.

Vanuit deze houding ontstaat er een sfeer, waarbinnen we de kinderen willen uitdagen om op ontdekking uit te gaan. Het leert de andere kinderen kennen en hiermee te spelen en het krijgt activiteiten aangeboden om de ontwikkeling te stimuleren. Bij het aanbieden van activiteiten wordt gekeken naar welke activiteit welk ontwikkelingsgebied aanspreekt: taalontwikkeling, (senso)motorische ontwikkeling, sociaal-emotionele ontwikkeling, creatieve ontwikkeling en/of rekenontwikkeling. Wij zoeken hierin naar een evenredige verdeling.

Tijdens het ontdekken geven we de kinderen de ruimte om dit op eigen tempo te doen en op hun eigen manier. We benoemen wat we doen, moedigen de kinderen aan en respecteren hun autonomie. Dit geeft hen zelfvertrouwen.

Onderdeel van de sociaal-emotionele ontwikkeling van kinderen is het voorleven en aanleren van de normen en waarden die aansluiten bij onze identiteit. Zo leren we de kinderen bijvoorbeeld om zichzelf en anderen met respect te behandelen, op hun beurt te wachten, te delen, behulpzaam te zijn en eerlijk te zijn.

6. Seksuele ontwikkeling en opvoeding

Visie

Ieder kind is uniek en geschapen door God met zijn of haar eigen persoonlijkheid en talenten. Ieder kind is kostbaar, ieder kind hoort erbij en ieder kind draagt bij. We bieden bij Jubel een veilige omgeving waar ieder kind zichzelf kan zijn. We leren de kinderen liefde en respect te hebben voor elkaar. Wij willen daar een goed voorbeeld in zijn. We gaan respectvol met elkaar om. Onze pedagogisch medewerkers leren de kinderen over lichaamsbesef, hun eigen gevoelens te begrijpen en deze te benoemen. We geven woorden aan alle lichaamsdelen en dus ook de geslachtsdelen zodat kinderen zich verstaanbaar kunnen maken. Op deze manier begeleiden we de kinderen bij het ontwikkelen van een gezonde seksuele ontwikkeling.

Lichamelijk contact

Bij Jubel willen we de zorg op een liefdevolle manier brengen. Onze pedagogisch medewerkers kennen de kinderen goed en bouwen een band met hen op. Ieder kind wordt gezien en gehoord. Kinderen hebben nabijheid nodig. De pedagogisch medewerkers zijn er voor de kinderen en knuffelen met de kinderen wanneer de kinderen hier behoefte aan hebben.

Benoemen

Bij Jubel willen we graag dat elke medewerker dezelfde woorden gebruikt als het gaat om het benoemen van de termen die bij de seksuele ontwikkeling horen. Hierdoor leert het kind de handelingen te herkennen en kan hij zich kenbaar maken wanneer dit nodig is.

Benamingen

- Kussen
- Knuffelen
- Poepen en plassen
- Plasser – beide geslachtsdelen
- Billen
- Borsten

Wanneer kinderen vragen stellen op het gebied van lichaamsbesef of seksualiteit, vinden wij het belangrijk om deze vraag te beantwoorden op het niveau van het kind. We vinden het belangrijk om de vragen van de kinderen serieus te nemen en te beantwoorden. We zullen hen echter niet van meer informatie voorzien dan dat zij aangeven in hun vragen.

Vier- ogenprincipe

Bij Jubel wordt gewerkt met het vier-ogenprincipe. Dit betekent dat de pedagogisch medewerker haar werkzaamheden alleen kan verrichten terwijl zij gezien of gehoord kan worden door een andere volwassenen.

Verschonen

Het verschonen is een moment van extra individuele aandacht. De pedagogisch medewerkster is dan in gesprek met het kind. Zij vertelt wat ze waarneemt en wat ze gaat doen. (Denk aan de luier om en af doen, afvegen, aan/uitkleden). Op deze manier leert het kind woorden aan handelingen koppelen, is het voorbereid op wat er gaat gebeuren en kan hij zelf helpen.

Toiletgebruik

Naarmate het kind ouder wordt, zal hij zindelijk worden. De pedagogisch medewerker is alert op de signalen van moeten plassen of poepen en benoemt dit naar het kind. Zo leert hij zijn eigen spierbewegingen te herkennen en kan hier woorden aan geven.

De pedagogisch medewerker stimuleert het kind bij het zelf naar het toilet gaan en waardeert de privacy van het kind. Wanneer een kind dit nog niet zelf kan gebeurt dit onder begeleiding van een pedagogisch medewerker. Zij benoemt wat ze gaat doen (denk aan afvegen, helpen bij het aan en uittrekken van de kleding) zodat het kind voorbereid is en weet wat er gaat gebeuren.

De preventie van seksueel overschrijdend gedrag

Het behoort tot onze verantwoordelijkheid om een veilige omgeving te bieden voor de kinderen, ouders en pedagogisch medewerkers. Wanneer dit niet het geval is moeten wij handelen volgens de richtlijnen die beschreven staan in ons protocol 'de Meldcode'.

7. Mediaopvoeding

Het gebruik van media kan een mooie aanvulling zijn op dagelijkse activiteiten, zolang er maar verstandig mee omgegaan wordt. Bij Jubel gaat gebruik van digitale media niet ten koste van samenspel, beweging, slaap en activiteiten. Regels en grenzen zijn belangrijk, maar daarnaast is dat wat we doen en een actieve begeleiding door onze pedagogisch medewerkers van belang.

Binnen Jubel worden media af en toe gebruikt. Wanneer we gebruik maken van media zorgen we dat dit doelbewust wordt ingezet. Zo gebruiken we bijvoorbeeld filmpjes, luisterboeken of liedjes als verrijking van een thema. Daarnaast gebruiken we media samen op de iPad. Door het samen te doen, houden de pedagogisch medewerkers altijd toezicht en kunnen ze uitleg geven of de kinderen stimuleren mee te doen.

Ook zetten we media in om ouders te betrekken bij Jubel. Zo maken we in Bitcare foto's van de kinderen om ouders een inkijkje te geven in onze dagplanning. We maken foto's tijdens het uitvoeren van een activiteit. Ouders zien wat de kinderen hebben geleerd en dit geeft een opening om thuis samen de dag door te bespreken met hun kind(eren).

We gebruiken media voor onszelf, om inspiratie op te doen welke we kunnen gebruiken bij het opzetten van de verschillende thema's.